Ч. 41. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem   Львів, 14. жовтня 1928.   Почтову належитість заплачено гуртом   Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА" Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.

Телефон 4—48.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ:

Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з 50 сот. Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ:

Річно 2 амер. долярі або їх рівновартість

Жертви необережности

Від початку світової війни, кождого тижня часописи повідомляють про дватри а то й більше випадків смерти чи тяжкого покалічення наслідком вибухів гарматних стрілен, ручних гранатів та инших вибухових матеріялів. Ті смертоносні орудя валяються по всіх просторах Східної Галичини, полишені в часі війни ріжними військами. Жертвою їх упали вже цілі сотки українського селянського населення. І сьогодні, ще мимо пересторог у часописах, воєнне марево, що знищило нашу батьківщину до краю, стягає з неї кривавий податок із жертв непотрібної цікавости й необережности.

Тому звертаємося до всіх наших читачів зі зазивом, щоби, для загального добра, де тільки зможуть, дома, в читальні, в школі, в громадськім уряді, в кооперативі, перестерігали, головно молодь, перед страшною ігрою зі смертю, яка чигає на необережних у сталевих лушпах стрілен, ручних гранатів, петард, що валяються по наших полях.

Знайденого вибухового приладдя не можна навіть доторкати. А де воно находиться, належить повідомити, найкраще через громадський уряд, відповідні військові власти. Їх обовязком є ті небезпечні для людського життя прилади забрати, або на місці знищити.

В першій мірі звертаємося з проханням до всіх наших Впр. Отців духовних, щоби з подібним зазивом звернулися до своїх парохіян. Ми певні того, що слово перестороги в тій справі висказане з проповідниці досягне й тих, для яких часопис недоступний, та що тим способом вже раз перестане литися даремно людська кров.

Приготовання до осінної соймової сесії

Хоч сойм ще не скликаний, та посли вже радять. Ось недавно маршалок сойму Дашинський, річ певна, що в порозумінню з урядовими кругами, скликав був на нараду послів з ріжних правих і лівих клюбів. Хотів він утворити соймову більшість, яка булаби прихильна для уряду. Запевнення більшости потрібне урядови до переведення зміни польської конституції, та ухвалення бюджету, рахунків на слідуючий рік. Однак наради ті нідочого не довели. Ні одна партія не хоче без застереження віддати своїх голосів урядови. Ходять чутки, що як правиця так і лівиця й центр мають зголосити закон самоурядовання, котрого справу попередний сойм не встиг був полагодити. Також много законів, які видав був уряд ще перед виборами жде свого полагодження в соймі та сенаті. Неодно немиле слово почує уряд ізза тих законів. Звідси то й беруться ті спроби на утворення урядової більшости в Соймі. Та надія на неї майже ніяка. Між Соймом а урядом запанує згода тоді, коли уряд уступить у декчим соймови та позволить йому довше працювати, а не розпустить його зараз по ухваленню бюджету.

Польсько-німецькі переговори

Уже від довшого часу триває між Польщею й Німеччиною тиха й безкровна торговельна війна. Обі держави не могучи погодитися що до поодиноких точок торговельних взаємин, замкнули собі взаїмно границі для своїх товарів. Та Польща на тій „війні" дуже зле вийшла. Німеччина не пускає до Польщі своїх машин, хемічних, промислових та инших продуктів, через то в Польщі тих річей бракує, або як є, то дуже дорогі. Зноваж Польща не має що так дуже вивозити до Німеччини й та не дуже дбає. Кілька разів польські урядові чинники переговорювали з Німеччиною, щоб заперестати цю торговельну війну. Однак переговори ці до нині не довели до нічого путнього. Після найновіших вісток Польща підняла на ново згадані переговори. В Берліні перебуває тепер шеф німецької торговельної делегації д-р Гермес і німецький консуль із Варшави Равшер та обговорюють ураз із німецьким урядом польські предложення в справі навязання торговельних взаємин. Чи що з того буде, поки що не знати. Однак певна річ, що коли Польща буде ставити за високі вимоги, до заключення торговельного договору з Німеччиною не дійде.

Вибух у Болгарії

В порті Філіпополь мала місце експльозія військових магазинів з стрільним порохом. Згинув десяток людей, стількиж і тяжко ранених.

Ширіть „Правду"!

Заворушення в совітах.

З Москви повідомляють: Оголошено урядове оповіщення про поважні селянські заворушення в тверській окрузі. Селяни спершу розоружили місцеву владу, опісля стали мордувати комуністів. Що це не переливки, мож пізнати з урядового оповіщення, в котрім подано, що в часі боротьби ранено 33 комуністів. Заворушення здавили щойно завізвані з сусідних округів відділи червоної армії. Серед селян переведено масові арештування. Згадане оповіщення стверджує, що заворушення ці мають виразний протикомуністичний характер.

Вивіз наших лісів

Від січня до серпня с. р. включно вивезено з Польщі 3,412.419 тон матеріялу й деревних виробів вартости 396 міліонів 599.000 зол. В тім самім часі вивезено м. р. 4,423.244 тон вартости 416,848.000 зол. Майже весь той вивіз походить з українських земель під Польщею. Рівночасно залісення не відбувається зовсім або тільки деленде і то в незначній мірі. Хоч удержання деревостану се справа буквально першої ваги для всего краю, не видно ні в пресі ні в соймі майже ніякого заінтересування тою пекучою справою. Коли так дальше буде, то особливо наші гори стануть такі пусті як Карст, землю сполочуть опісля дощі і населення тих околиць, позбавлене всякої можности прожитку, вигине. А рівночасно повені щораз то частійше нищити-муть урожайні поля на долах і наступить нестримне зубожіння також хліборобського населення краю. Вивіз лісів грозить катастрофою на великих просторах. (Н. З.)

Комуністів викидають з робітничої партії

На конгресі англійської робітничої партії виступив з довшою промовою делегат Ленсбирі. В своїй промові накинувся він в гострих словах проти лібералів і комуністів. При кінці промови зголосив він резолюцію, яка домагається негайного виключення усіх комуністів з рядів робітничої партії. Цю резолюцію приняв конгрес подавляючою більшістю.

Заклик із перед 80 літ

(—) В попередньому числі „Правди" в статті п. н. „Просвітою до рівности" було сказано, що життя це перегони. Як одиниці, так і цілі народи беруть у цих перегонах участь, хочуть, чи не хочуть.

Це нагадує нам, що вперше свідомо до таких перегонів по довгому твердому сні станув наш нарід у Галичині тому 80 літ, себто в 1848, в році весни народів, коли в Австрії надано конституцію й із нашого народу впали кайдани панщини. Тоді завязалася була ві Львові „Рада народня руська" для оборони українського народу в Галичині. Предсідником цеї ради був епископ Григорій Яхимович. Перший раз обняв він був предсідництво 4. травня 1848 р. й засідання закінчив такою промовою:

„Позвольте й мені промовити до вас рідним словом.

Сказавби я Вам, щоб ви з початку нашого діла памятали про Бога, були вірні цісареві й рідній країні й слухняні їх законам, але ви сказалиб: „Чиж Українець забув про Бога? Колиж він був неслухняний і владі спротивлявся? Тож не буду вас напоминати, але як батько милі діти часом скличе, приголубить і красненько поговорить, скаже їм, як то бувало, де що видів, що сталося — так і я вам казку скажу:

Літо було, самі жнива, вийшов я собі трохи в поле, як уже рання роса висохла, сонце високо стояло. Виджу всюди пильно роблять, бо то час горячий. Аж там кількох стоїть разом і сміються з чогось дуже. Іду до них і питаю, що сталося? Вони кажуть: „Глянь, там Українець ще спить тепер у час роботи. А на знак, що жнець він добрий, положив собі серп коло себе". Маркотно мені було дуже, що з Українця сміялися. Я приступив і торкнув його легенько. Він збудився, протер очі, аж за серце його стиснуло, що вже сонце так високо, що так довго нині спав. І зірвався, перехрестився, хопив за серп тай уже жне. Оглядаються сусіди й собі говорять: „Переспав найкращий час, не догонить він вже нас!" Українець на це не зважає, він усе пильно жне й жне, що поступить, серпом шагне, вже готовий сніп лежить. Болить хребет, він терпить, піт іллється, нема часу обтерти його, але тепер усміхнувся. Щож він тепер собі думає? Щож він собі пригадав? Я вам скажу: він подумав, що йому снилося недавно. Бож це був сон дуже милий, десь там Українців хвалили. Часом також боком гляне тай легенько собі зітхне, бо там сусід, тай ще сват, що вчера на бесіду запросив його й цілу ніч не дав йому спати, а тепер із нього сміється, що нині так пізно встав. Вже сусіди на полудне спочивати посідали, сонце пече, жара велика, а наш Українець жне й жне. Як сонце похилилося, з сусідами на рівні став, а заки ще заходило, вже всіх женців перегнав. — Таких Українців нам треба. Бо сонце стоїть високо, бо сусіди давно в поли, а чим довше ми заспали, тим пильніще хватаймося, щоби з нас не насміхалися, щоби ми з ними на рівні стали".

Такою гарною казкою-закликом закінчив тодішний перемишльський епископ, а пізніший галицький митрополит Григорій Яхимович, Українців до перегонів на культурному полі. Вісімдесять літ тому. І тепер по 80 літах можемо, ба й мусимо спитати себе, чи послухалися ми цего заклику. І розглянувши наше минуле за цих 80 літ, признаємо: „Так, послухалися, бо багато, багато поступили ми від цего часу наперед у культурному розвитку. Багато, та все таки за мало, щоб бодай дігнати, коли не перегнати сусідів. Певно, що не всему ма самі винні, що все таки по заду сусідів підбігаємо, але вдармося в груди: що так воно, таки найбільше тут наша вина. Ми замість станути з Богом до праці разом і згідно, вже довший час ідемо ріжними шляхами, одні проти одних виступають, Бога забувши й науку Христову, манівцями ведуть темні маси народу. І сьогодні не можна так сказати, як тоді: „Чиж Українець забув про Бога!" Багато, багато з поміж нас вирікається Господа свойого, одні з гордости, другі з дурноти (цих найбільше!)

І тому ми не то що не перегнали наших сусідів, але позаду їх тупцюємо. Ніби то йдемо наперед до поступу, але манівці на комуністичні, соціялістичні й радикальні та ріжні сектярські болота не поступ, а упадок, дорога в пропасть. Щоб іти до кращого, треба нам передусім віри в Бога, щирої, правдивої, а потім згоди, єдности й карности тай само собою не горлання, не шуму, а праці, праці!

Від усякого комуністичного, соціялістичного та безвірного дурману треба поли втинати й утікати та не ображати Бога слуханням усяких відступників від віри, єретиків.

А тоді напевно буде так, як говорив епископ Григорій Яхимович: „Як сонце похилилося з сусідами на рівні став, а як заходило вже всіх женців перегнав!"

Присилайте передплату!

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 28

Гетьман Богданко

Слуга побіг, а я тимчасом написав на карточці, хто я тай кого шукаю, щоб дала відповідь, хто вона. Потім набрав у плящинку води. Коли слуга вернув, я передав йому лист і плящинку й кажу: „Тут ліки, а тут припис, як їх уживати!" Ще й додав я, що за три дни прийду довідатися, чи помогли мої ліки.

— І ти міг аж три дні ждати на вістку, хто вона — зчудувався князь.

— Ну, бачиш, — відповів Покотило й мені було за довго ждати три дні, та інакше годі було. Інакше, я міг стягнути на себе підозріння й на неї, коли вона твоя жінка...

— То й так було дуже небезпечно, коли це булаб не вона, а дісталаб твойого листа.

— Ну, ні, бачиш, яж уже знав, що вона з нашої країни, що й він відтіля, то я був майже певний, що це Пшерембський і твоя Оленка.

— Оповідай дальше.

— За три дни прийшов я, а слуга веде мене до самого баші. І оповідає мені, що його пані вже приходить до здоровля, але вдає недугу перед башою, щоб могти зі мною бачитися. З цего пізнав я, що слуга по боці пані й пішов сміливо до баші. Баша велів слузі завести мене в гарем до недужої й там я..

— Що там?... перервав йому князь Богданко.

— Якийжеж бо ти! Там я пізнав твою Оленку. І сказав їй: „Тепер не дивуюся, що мій побратим для вас, пані, голову втратив!" додав зі сміхом Покотило. — От і все! — закінчив Покотило.

— А вона нічо не говорила, не переказувала? — налягав князь Богданко.

— Вона? Вона хотіла, щоб я зараз уможливив їй утечу, та я вибив їй це з голови, сказав, що воно ніяк не можливе й запевнив її, що ти прийдеш ураз із запоріжським козацтвом і визволиш її.

— А вжеж, що прийду й визволю й її й усіх християн-невольників, що там будуть — сказав палко князь Богданко й кинувся знов обіймати й цілувати побратима. — Дякую тобі, з усего серця дякую тобі, побратиме мій вірний, дякую за всі труди, за посвяту твою — говорив раз-ураз князь Богданко.

— Пусте, побратиме, ти для мене те саме зробивби. Тільки я не з тих, я не дам себе замотати ніякій чарівниці в сіти — відповів Покотило.

— Хто знає! — відповів уже зі сміхом князь Богданко. — Не кажи гоц, поки не перескочиш. Поживемо, побачимо.

— Добре! Поживемо, побачимо — заговорив Покотило.

Весело пройшли Різдвяні свята, хоч на дворі така стужа була, такі морози, що й старі діди запоріжські не затямили. Вже ось-ось і Новий Рік. А Новий Рік на Січі, відколи Січ стала над Дніпром, велике свято — бож тоді скликалася запоріжська рада, що на ній всякий курінь обирав собі на ввесь рік отамана й кухаря, а потім усі курені разом обирали кошового отамана та всю кошову старшину. На цій теж новорічній раді ділили й запоріжські вольности: землі й річки до вжитку кожному з 38 куренів.

Тому велике було свято на Запорожі Новий Рік.

І вже заздалегідь приготовлялися запоріжці до Нового Року, намічали людей на нову січову старшину. Нераз ізза цього доходило й до сварів, а то й до бійок. Сливе кожний курінь мав свойого кандидата на кошового й у гуртових сходинах, найбільше в шинках Гасан Баші стояв за ним та погрожував противникам, що силою змусить їх вибрати їх кандидата.

Ведмедівський курінь, що в ньому князь Богданко був курінним, конче хотів, щоб кошовим став їх теперішний курінний. Та сам князь Богданко не хотів ніяк цеї почести.

— Ні, товариство, що ні кажіть, я не здатний на кошового, я до шаблі. В бою проводити запоріжським лицарством то

З церковних справ

Нова Енцикліка Отця Папи Пія XI. до Патріярхів, Примасів і Епископів.

Пій XI. покликуеся на своїх великих попередників Адріяна II., Григорія X., Івана XXII і инших завзиває вірних звернути свою бачну увагу на позискання східних народів. Це завдання повинв до тепер Папський Східний Інститут. Попередники Пія XI. розуміли вагу питання злуки східних ворогів з Римом і основували університети в Парижі, Оксфорді, Больонії і Саляманці та закладали Колегія для Греків, Українців і Вірмен. Григорій XVI. прослідив докладно російські відносини, а Пій IX. гарячо ширив студія над східними обрядами. Папа Пій XI. ідучи слідами своїх попередників заохочує архипастирів, щоби вони по можности висилали як найбільше питомців своїх на науку до Інституту. Рівнож в кожному семінарі повинні бути для питомців виклади східних наук. Деб не можна було відчинити осібної катедри то виклади можна долучити до історії. Хай кожний допомагаючи по можности сил своїх духовних причиниться до великого діла Злуки.

З поінформованих кругів повідомляють, що з кінцем ц. р. буде проголошена нова папська енцикліка. Буде вона містити перегляд подій за минулий рік. Св. Отець підчеркне в тім своїм письмі конечність здвигнення Христового царства в родині і в суспільности. Порушить також справу переслідувань католиків в Мехіку, та справу взаємин Ватикану з поодинокими державами.

Робітництво і Церква в СССР.

В головнім урядовім органі „советів“, в „Известіях“, помістив комуніст Іванов статтю, з котрої видно, що большевики мають у себе оден фронт, на якім їм щораз більше рветься. Се фронт релігійний. Ось що написано в „Известіях“:

Коли приїдете в Протопопово в празник, побачите чистеньку церкву, прикрашену кличами і плякатами. Але не думайте, що церкву перемінено в Клюб — на тій підставі, що 90 процент населення тої волости се з давних давен фабричне робітництво. Не думайте так, бо се булоб ошибкою. Ще більшу помилку зробилиб ви, якби взяли члена „рабпроса“, котрого зустрінете коло церкви, за управителя комуністичного клюбу, поміщеного в церкві. Детам! Церква остала церквою, а член „рабпроса“ (робітничої освіти) Буров оповість вам, що він від 1927 р. церковним дяком, а від 1928 ще й членом професійного союза.

А на церкві побачите виписані гасла, які конкурують з рідкими комуністичними плякатами, розліпленими в селі, пр. „Релігія се підпора моральности, семі й господарського добробуту народа“.

Кождому відразу стає ясно, що коли так, то комунізм се підпора неморальности й господарського розвалу.

А при церкві є совет, робітнича рада парохії. Там як вступите, то довідаєтеся цікавої річи, а саме що на 400 робітничих родин у тій місцевости не платять на церкву добровільного збору тільки всего на всего 2 (дві) родини, хоч у 140 родинах є члени ком. партії. котрі входять у сельські і продукційні ячейки тамошної фабрики. Про тих 140 родин довідаетеся в волостнім партійнім комітеті. Там оповідять вам, що пр. фабричний токар Силин есть членом церковного совета, а його син, фабричний слюсар — член бюра волостного комітету ВЛКСМ. Показується, що і в повіті все те уважають, що так і повинно бути. І не треба вам їздити в другу, Парфентієвську волость, щоб довідатись, що там навіть секретар комуністичної партії платить церковні побори, а його мати належить до церковної ради.

І ще довідаетеся в Протопоповській волости, що там перевело робітництво два „добровільні“ оподаткування, тільки з тою ріжницею, що одно „добровільне“ самооподаткування, советське, відбулося по наказу влади, а друге, на церкву, було дійсно добровільне — по три рублі (то есть по півтора доляра) від господарства. За перший збір волость виконала й направила „колодцы“, а за другий направила церкву. І направлену церкву і „колодец“ відкрив священик урочистою промовою, з водосвятієм.

Але того ще не досить. У Протопоповській волости є шість церковних „советів“. І половину їх членів становлять кваліфіковані фабричні робітники. А всім тим руководять люде, настроені ворожо до большевизму.

Дальше з жалем пише безбожний комуніст, що одиноким успіхом протирелігійної пропаганди большевиків есть хіба те, що діти в дні посту приносять з собою до школи молоко (значить, не дають молока безбожним комісарам, але самі випивають).

так, але в коші буйними головами то вже ніяк. Скажіть мені, чим Сокольський лихий?

— Не лихий він нічим, гарний із нього кошовий, та бачиш воно так: мітла замітає добре поки нова, а як стане драпакою, то вже нідочого. А ми не хочемо, щоб наш Сокольський та драпакою став - хай спочине. А нарік може знову виберемо його на кошового — каже Охрим Гук.

— Добре, добре каже Гук — загув увесь ведмедівський курінь.

Задумався князь Богданко, а по хвилі каже:

— А от що, товариство! Коли хочете щадити Сокольського, то на мою думку на його місце буде Данило Павлюк, курінний канівського куріня.

— А справді — згодився ввесь курінь, — канівці хвалять собі його, кажуть, що гарно веде курінні справи.

— Коли гарно веде курінні справи, то й кошові поведе гарно — каже князь Богданко. — Я його добре знаю, він розумна голова, не в тімя битий...

— Ану то ходімо до канівців, поспитаємо кого вони мають на приміті.

І ввесь ведмедівський курінь гуртом повалив під канівський курінь. Чудуються канівці, чого це ведмедівці сунуть під їх курінь.

— А чого ви до нас? — кричать канівці ведмедівцям вже залека. — Чи битися, чи миритися?

— Покищо ні одно, ні друге. Маємо до вас справу. А що з цего вийде, то побачимо, чи нам битися, чи миритися — відказує князь Богданко за свій курінь.

— А якаж це справа? — питає курінний Павлюк за свій курінь.

— А хочемо спитати в вас, кого ви намітили на кошового? — каже князь Богданко.

— Ми покищо нікого, а ви намітили вже? — питають канівці.

— Егеж, намітили — відказують ведмедівці.

—Когож, кого? — питають канівці.

— Таки вашого курінного — каже князь Богданко.

А курінний Павлюк уже й шугнув у курінь.

Сподобалося це канівцям, що ведмедівці за їх курінним.

— Коли ви за Павлюком, то ми тим радніш — відповідають.

А князь Богданко:

— Та нас із обох курінів замало, щоб він вийшов кошовим.Треба старатися перетягнути на наш бік і інші курінї.

— Гаразд, кинемося разом із вами між товариство та через два дні всі курінї підуть за Павлюком — каже Онисим Черевик, кашовар ведмедівського куреня.

— Так воно, тільки не гаймо часу й уже сьогодні берімося за діло — каже князь Богданко.

— Ану всі жужмом до Гасан Баші — там застанемо козацтво з усіх куренів — закликали ведмедівці.

— На Гасан Башу, на Гасан Башу — гукали канівці.

Всі подалися до Гасан Баші.

А там справді гамірно, хоч зима.

Розбрилися оба курінї по шинках гуртками.

— Добре дбайте, щоб по нашому вийшло, хай із Новим Роком ніхто інший, а Павлюк у нас кошовим буде — каже князь Богданко й подався з Покотилом у шинок Кривого Опанаса, що стояв по середині Гасан Баші. Тут мали приходити й поодинокі гуртки та звідомляти князя Богданка, чи добре йде справа й кого ще інші курінї видвигають на кошового.

— Шкода мені Сокольського — каже князь Богданко Покотилові — добрий із нього кошовий. Але може справді, хай один рік собі спочине.

— Певно що так! Тай Павлюк добрим кошовим буде — каже Покотило. — Я певний, що він теж твоєї ради все послухає, як і Сокольський.

(Дальше буде.)

Зовсім подібні жалі містить і другий великий комуністичний дневник „Правда". В нім якийсь Грегорович обурюється що на Кубані, в Краснодарі, клюб імени Крапоткина стоїть пусткою, брудний і непривітний. Робітники заглядають до нього рідко тай то тільки тоді, коли показують кіно. А коло того клюбу стоїть церква, до котрої ходять далеко радше ніж до клюбу. В більші свята в клюбі нема часом таки нікого, а церква переповнена „до отказа", — що вже влізти до неї неможливо.

І того ще не досить, обурюється далі комуністична преса: в самім центрі Дубини робітники очевидно своїм коштом кінчать будувати церкву, котру зачато будувати ще за царських часів!

(„Н. З.").

Вісти зі совітів

Роздор у православній церкві.

Православний архиепископ Серафим, який перебуває в Парижі, у спеціяльному писмі до православного духовенства в Західній Европі обговорює стан православної церкви на еміґрації. Він стверджує, що майже всі епископи православної церкви на еміґрації і більшість вірних не підпорядкувалась доманганням митрополита Евлогія признати совітську владу в Росії. Синод православної церкви на еміґрації відібрав право виконувати висші священичі обовязки митрополитови Евлогієви, архиепископови Володимирови й епископови Сергієви. На випадок опору з їх сторони синод православної церкви на еміґрації, покарає їх після церковних законів.

Жиди на Запорожі.

Російські большевицькі часописі пишуть, що совітська влада отворила жидівський адміністративний район в Запорожі. Цей новий район має 54 осель, з яких 37 є жидівських, 15 українських і 2 німецьких. В сьому районі, що від віків був лиш Українцями заселений, є тепер 3.650 жидівських господарств, а лише 935 українських і 82 німецькі.

Жидівський погром на Поділлі.

Жидівська телеґрафічна аґенція подає з Москви про антисемітські розрухи в м. Могилеві над Дніпром. Кілька десятків рекрутів, що прибули до Могилева з міста Великі Луги, розпочали розбивати жидівські склепи. Побили багато Жидів, а крам, повикидали на улиці. Між іншим цілком зруйнували помешкання жидівського комуністичного клюбу. На зелізничому двірці рекрути мали намір обезбройти совітську зелізничу охорону, але відділи кінної міліції окружили рекрутів і заарештували верховодів погрому. Совітська преса про ті події мовчить.

Перед червоним судом.

В Ленінграді почався процес 32 осіб, обвинувачених в протиреволюційній акції. Обвинуваченим закидують, що вони працювали над поваленням большевицького устрою. Обвинуваченим, яких большевицька преса називає політичними бандитами грозить кара смерти.

Страченнє засуджених.

Засуджених в процесі інжинірів у Москві розстрілювали серед таких обставин: Їх зібрали на ніч в одній келії. Досвіта увійшли до тої келії 4 чекісти, а 10 інших ждало при дверях. Засудженим на смерть казали встати і вийти з келії без річий. Вони зараз зрозуміли, куди їх поведуть. Інжинір Крижановський розплакався. Будний і Юсевич майже втратили притомність. Найспокійніше поводився Горленський. Один Бояринов лаяв чрезвичайку останніми словами. Всіх їх розстріляли в льохах чрезвичайки на Лубянці в Москві. Закордонна преса пише, що вони згинули безвинно.

Вкрали зелізницю.

В Росії на Московсько-казанському зелізничому шляху вкрали злодії зелізничний шлях між стаціями Єґорійовською і Іліянською.

Арешти Українців в червоній армії.

Як доносить радянська преса, большевицькій чрезвичайці (ДПУ) вдалося викрити в червоній армії „українську освідомлюючу орґанізацію", що працювала в сепаратистичному всеукраїнському дусі. Всіх підозрілих тепер масово арештується під закидом „петлюрівщини". Особливо богато червоноармійців-Українців арештовано у частинах червоної армії, що стоять в Кременчузі, Черкасах, Умані та Катеринославі. Близших відомостий брак.

Робітники проти „червоних".

Харківська ґазета „Комуніст" повідомляє, що майже на всіх совєтських фабриках на Україні робітники бойкотують так званих червоних інжинірів, які скінчили совєтські технічні школи.

На фабриці Лібкнехта робітники унеможливили червоним практикантам обняти посади. А коли практиканти звернулись до голови фабричного комітету зі скаргою на робітників, останній вигнав практикантів з кабінету.

Боротьба Ірляндії 12

за віру, народність і волю.

Була це велика похибка. Бо наслідком цеї неоднодстайности думок, три відділи війська: себто Аквілі, ірляндських вождів тай О'Нейла, замість виступити разом, наступали на Мавнтджоя кожен зокрема.. А цей маневрував так знаменито, що його військо, слабше від всіх трьох ірляндських корпусів, але сильнише від кожного зокрема, змусило всі три корпуси до відвороту. О'Нейл подався в глиб Илстеру, О'Донел відплив до Еспанії, а Аквіля прохав і одержав почесну капітуляцію.

Битва під Кінзаль завдала останній удар повстанню. О'Нейл, правда, боровся ще якийсь час, та вкінці, коли Мавнтджой переказав йому, що зверне йому всі добра й пустить усе минуле в забуття, якщо він зложить оружя — він піддався. Видно цей ірляндський вожд, хоч переможений, мусив ще бути дуже страшний Англії, коли завели з ним переговори та згодилися вернути йому добра.

Сливе рівночасно з цею здачею. О'Нейла померла королева Єлисавета. Важке, дуже важке було її панування для Ірляндії. Багато вигубила вона Ірляндців, а що не вигубила, це докінчив страшний голод, що навістив країну заміненну англійським військом у пустиню. Як виглядала тоді Ірляндія, описує очевидець: „Ця країна колись багата, врожайна й густо заселена, покрита буйними пасовищами, збіжем і худобою, сьогодні пуста, неврожайна, де поле не видає ніяких плодів, не родить збіжа. На пасовищах не побачиш череди. Одним словом, здається, що проклін небес упав на ці околиці: бо проходячи їх від кінця до кінця, ледво спостережеш мужчину, жінку або дитину".

А ось Єлисаветин біл (розпорядок): „Король є найвищим головою Церкви. Хтонебудь признає владу Папи, як бувало передше, разом зі спільниками буде засуджений на прогнання, на втрату дібр і на смерть. Заразом підлягатиме іншим карам і конфіскатам, як зрадник держави... Кара смерти кожному, хтонебудь заохочувавби протестанта до прийняття католицької віри. Кара смерти кожному католицькому священикові, що оставби в краю довше над сорок днів від проголошення статута. Кожен, хто має більше як 16 літ, а не схоче йти до церкви (протестантської), буде увязнений поти, поки не згодиться бути на Службі Божій".

А ґубернатор у Деблині видав такий декрет:

„Рішено відповідним, щоб Його Високість ґр. Ормонд, ураз із військом Його Королівської Величности, доложили всіх зусиль, щоби бити, вбивати, різати й викоренювати всіх бунтарів, їх спільників і цих, хто їм помагатиме; щоб палити, грабувати, нищити, рубати в пень, рівняти зі землею всі місця, міста й доми, що в них є бунтарі, або де їм сприяють, де вони мали захист, або де зберігали їм збіжя й сіно, щоб так винищити всіх мешканців здатних носити оружя".

Що правда цей акт видано вже за Єлисаветиного наслідника Якова І. На Якова Ірляндці покладали великі надії, що він влекшить їх долю, бож він був потомком цего Едварда Брюса, що головно ірляндськими силами здобув собі шотляндський престіл. Та гірко завелися. Правда, при вступленні на престіл прирік він шанувати право власности, позволити католикам свобідноісповідувати їх віру, ба навіть установив в Ірляндії парлямент зложений зі 125 протестантів і 121 католиків. Та вже скоро все змінилося назад на давне. О'Нейла й О'Донеля обжалували в злочині бунту та покликали перед тайну раду. Оба рятувалися втечею. По старому анґльо-норманському законові сконфісковано не тільки приватні добра збігців, але й кляни, що признавали вождами О'Нейла та О'Донела. І силою прогнали мешканців цих клянів із їх хат та з їх землі.

Яковів наслідник Карло І. думав, що

У невидимій сіти

„Наш нарід є консервативний, вірний релігійним церемоніям і звичаям, які нам переказали в спадщині наші предки.

„В нашім інтересі лежить це, щоби ми бодай удавали, що ми з переняттям занимаємося соціяльними питаннями, що стоять на дневнім порядку, особливо тими, що мають на меті поліпшення долі робітників, але в дійсности ми повинні стреміти всіми силами до того, щоби опанувати рух прилюдної опінії і ним кермувати.

„Засліплення мас, їх наклін віддатися під провід вимови, о стілько порожної, о скілько голосної, від якої гомонять роздоріжя вулиць, робить їх легкою добичю і подвійним оруддям популярности і слави. Ми найдемо без труду поміж нашими таких, що уміють знаменито удавати чувство, а при тім є на тільки вимовні, щоби розентузіязмовані християни уважали їх щирими.

Треба піддержувати пролетаріят, о скільки це можливе, і піддати його під власть тих, що розпоряджають грішми.

При помочі того середника ми підбуримо маси, коли схочемо. Ми підштовхнемо їх до переворотів, до революцій, а кожда з тих катастроф посуне наші життєві інтереси великий крок вперед і зблизить нас скоро до одинокої нашої цілі, якою є панування над цілою землею, як це було обіцяне нашому вітцеви Авраамови.

—o—

Оттак то довідуємося з непідозрілого жерела, що жиди стремлять при помочі політичних, а також релігійних переворотів до опанування цілого світа і зроблення його своїм невільником. Але тому, що такому їх бажанню, як неморальному, противиться найбільше католицька Церква, беручи в оборону своїх вірних проти всяких їх затій, тому вони найбільше її ненавидять. Хотячи знищити її вплив і через те осягнути скорше це, чого бажають, сіють вони невірство і деморалізацію між її вірними, бо тілько темний і зіпсований нарід дасть запанувати над собою.

Повище наведена промова рабіна лиш у загальних чертах начеркує образ хитрої жидівської тактики, яка сьогодні оповила своїми сіттями весь світ.

Події з послідних двох десяток літ переконуючо доказують, що тактика ся — се не якась жидівська мрія-теорія, а що в великій мірі переведена вона в діло.

Щоби це унагляднити, застановімся: хто виграв світову війну? Не виграли її навіть ті побідні держави, що по скінченню її диктували в Парижі переможеним державам „мировий“ договір. Вони цю мниму побіду окупили міліонами трупів своїх горожан та декотрі цілковито своєю матеріяльною руїною. **Справжнім побідником у цій війні вийшло всесвітне жидівство.**

З поміж жидівських горожан усіх, беручих участь у світовій війні держав лиш малесеньке число згинуло на воєнних фронтах. Всі жиди силоміць затягнені в військові ряди „перевоювали“ в запіллю, по шпиталях, маґазинах, канцеляріях, військових фабриках та робітнях і лиш припадком де-не-де „понюхали“ гарматного пороху.

Зате майже всі достави харчів, одежі, білля, воєнних матеріялів, оружя у всіх державах перейшли через жидівські руки збільшаючи жидівське багатство. Зате всі майже держави задовжилися в пребагатих жидівських фінансових інституціях, банках, акційних спілках, збільшаючи всежидівський капітал лихварськими процентами. Деякі з тих держав змушені нині віддати всежидівському капіталови в застав на довгі десятки літ свої монополі — залізниці, телефони, копальні, фабрики. Деякі сьогодні є зависимі від всежидівських фінансових потентатів-дуків почасти навіть під політичним оглядом.

Своїй до найвисшої степени світовою війною видвигненій фінансовій могутности завдячують жиди свій політичний успіх: жидівську державу в Палестині. Хоч вона жидам на ніщо не придалася. Нема в ній кому на жидів робити. А жидівство праці боїться, та лише галапасує на чужім орґанізмі. Тому не треба жидам власної держави, бо вони „всюди дома“. Виторгували вони тую державу лиш для догодження своїй гордости. Мовляв: позволити собі на коштовний збиток, бо їх „стати на це“.

Так отже не входячи в те: хто спричинив світову війну, мусимо признати, що найкраще вийшло на ній всесвітне жидівство.

Також не розбираючи подрібно: хто викликав велику російську революцію, большевизм (переведену в життя теорію жида Маркса) киньмо лиш оком на те, хто сьогодня на ній найліпше вийшов.

На урядових, большевицьких статистичних виказах жертв революції бачимо сотки епископів, десятки соток священиків, тисячі соток християнської інтеліґенції тисячі тисячів християнських селян та робітників, того дійсного пролетаріяту. (Д. б.)

Ирляндія, ще по всіх цих здирствах доволі багата, щоб її дальше грабити й післав туди лорда Страфорда (1633 р.) Була це людина страшна, що для ньої не було ніщо святого, жорстокий нелюд. Коли йому подобалася чиясь земля, то брав її чито насиллям, чи процесом, але тоді сам диктував суддям присуд, що його судді мусили видати, бо інакше позбавляв їх уряду й засуджував на грошеву кару. Здирства й грабіжі цего Карлового міністра дійшли до цего, що навіть англійський парлямент обурився на них і прийняв жалобу ірляндського парляменту. Та щож, Страфорд був у ласках у короля і знов вернув в Ірляндію. Та знов нові жалі понесли на нього. Тепер уже Карло І. кинув свойого агента. І його судили та присудили на смерть і стяли (1641).

Ненависть, що її розярив Страфорд, не згасла з його життям. Уже в часі його процесу розбіглися були по Ірляндії пресвітеріянські висланники зі Шотляндії та Англії й найшли чимало прихильників між північними поселенцями.

Стали й католики готовитися до оборони. Юрій Мур, англьо-ірляндець станув на чолі католицького заговору. А й політична партія, що бажала винищити всі кольонії чужинців, як теперішних, так і давніших, не дармувала. Тут проводили Мек Ґір і Фелім О'Нейл, що їх імена були загально звісні. Багато Ірляндців, що були в еспанській службі, вернуло в Ірляндію й так збільшило сили заговірників. Французький канцлєр кардинал Рішелє обіцяв їм оружя й стріливо.

Усе вже було готове. Повстання назначено на 23. жовтня. Та тут зрада одного заговірника протестанта знівечила напад на Деблін, що його здобуття Мек Ґіром і Юрієм Муром мало бути кличем до загального повстання.

Девліна не здобуто, але О'Нейл, хоч зрадник виявив його пляни, хапає за оружя й починає війну з Англією. Мур прибув до О'Нейлевого табору й старався влаштувати полки з илстерських селян та завести в них військовий лад. Та годі було зробити це з народом доведеним до крайности. Кожен із них окроме бажав розчислитися з Англійцями за кров своїх рідних. Селяни, поділені на дрібні відділи, що творилися й розпадалися по хвилевим потребам, нападають на англійські осідки з окликами: „Хай живе Іран!“ А розярені опором, що ставлять їм, вбивають, палять і грабують скрізь!

Із Ильстеру поширився пожар на всю Ірляндію. Навіть католики, англійці родом лучаться з родовитими Ірляндцями, так що протестанти тільки в Деблїні знаходять захист. Деінде скрізь католики й протестанти, людина з людиною, родина з родиною, зводять із собою безліч малих сутичок, сто разів у наслідках погубніших від правильної битви. Вістка про повстання в Ірляндії розбіглася скоро по всій Англії. Вороги нещасного Карла І обжаловували його, що він потайки сприяє різні своїх підданих. Карло з запалом відкидав це підозріння й щоб доказати його неправдивість згодився, щоби в Ірляндію вислати 15.000 війська. Парлямент із гори віддав землі бурів цим, хто дасть гроші потрібні на таку виправу.

Англійське військо не щадило нікого з Ірляндців, навіть цих ні, що добровільно піддавалися. Це змушувало Ірляндців боронитися до останку. Роспач, страшний вибір смерти, або перемоги збільшували їх сили сторично. Так що не тільки відперли Англійців, але й відібрали провінцію Илстер і стали панами більшої части країни.

(Дальше буде).

Від Адміністрації

Просимо П. Т. Передплатників присилати передплату долученими чеками.

Зі світа

Буревій в Австралії.

В Австралії, в провінції Нової Полудневої Валії шалів страшний буревій. Буря зірвала кількасот дахів на домах та повиривала з корінням множество дерев. Наслідком бурі вибухла пожежа, яка знищила великі лісові простори. Шкода виносить приблизно 50 міліонів золотих.

Пожежа в домі божевільних.

В Найс коло Дісельдорфу в Німеччині вибухла грізна пожежа в заведенню божевільних. Огонь поширився з великою скорістю та обняв ціле заведення. З великим трудом удалося вратувати всіх хорих.

Російський дипльомат католицьким монахом.

У Кальксбургу, недалеко Відня, помер недавно о. Михайло Андреїв. Він зєднав собі в послідних літах свого життя велику популярність між вірними. А каріера його не належить до буденних. З походження був москаль. Родився в 1868 р. Працював в дипльоматичній службі в Токіо, в Штокгольмі, в Мінхені та в Ріо де Жанейро. В часі революції втратив усьо: становище, почести та майно. Після ріжних пригод, приїхав як утікач до Відня, тут приняв католицьку віру, вступив до монашого згромадження ОО. Єзуїтів а опісля став священиком. І цілим серцем віддався праці над злукою розєднаних церков і у тім заскочила його смерть.

Нова недуга.

Грізна заразлива хороба, яку лікарі назвали „денг", поширюється катастрофально в Греції, головно в Атенах. Обяв хороби, висока горячка. В Атенах нема родини, де не булоб хорих. В одному дні захоріло 80 тисяч людий. Саме місто робить враження великого шпиталю. Уряди нечинні, торговельний і комунікаційний рух здержаний. В одному уряді, де працювало 200 осіб, лиш 20 здорових. Страти величанські. Грецький уряд звернувся з просьбою о лікарську поміч до Ліги Народів.

Напад на японського мікада.

На японського мікада накинувся якийсь невідомий заговірник. Він кинув в лице цілий жмуток образливих писем. При ревізії найдено у заговірника два кинджали. Догадуються, що він хотів убити мікада, але в останній хвилині змінив свою постанову. Цей напад вяжуть з великим процесом 34 членів центрального комітету японської комуністичної партії.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

Звертаємо увагу П. Т. Передплатників на залучені чеки, якими просимо негайно вирівнати залеглости. Хто отягається із пересилкою передплати, а принимає часопис, цей задержує чужу власність.

З ДУМОК ДЯДЬКА НАУМА.

Українські галицькі радикали кажуть, що вони одинокі правдиві представники селян, та що вони і тільки вони зуміють збудувати українську селянську державу. Свої пляни будови зачинають від того, що обкидують грязюкою патріотичне українське духовенство, яке привело наших селян до тверезости, до національного освідомлення і до зорганізованої роботи на просвітному і економічному полі.

*

Якби українські радикали мали розум і справді бажали Україні добра, то певне не старались би видерти українському народови найбільшого добра, яким є віра. Щоби добути волю і державу для Українців, треба дуже богато великої посвяти. До такої посвяти, хоч би життя, можуть бути готові тільки глибоко віруючі люди.

*

Кілька тисяч українських, католицьких священиків в Галичині робили і роблять велику громадську роботу для України. Переживаючи ціле життя на селах і стикаючися селянами кождий день, вони учинили це, що галицькі хлібороби нині найбільше освідомлені в національних і загально культурних справах.

*

Політичний, просвітний і економічний рух в Галичині сильний тому, що до нього заохочували і брали участь наші священики. Хто натровлює селян розбивати українську силу, яка створилась під впливом нашої церкви і нашого дуже патріотичного священства.

*

Радикали у великій дружбі з Жидами. Мабуть від них вони переняли ненависть до „галехів", як Жиди прозивають священиків. Від них і від всіляких польських підпанків, як шандарів, „тербилюків", „вокоманів", „злісних", горальників, писарчуків по ріжних урядах, і їм подібних носіїв польської культури по наших селах.

*

Чи це не безмірна глупота і правдивий народній злочин, коли розбивається свою, власну силу тоді, як треба стати муром проти ворогів?

*

Розрізали наш нарід на чотири части а ми ще й самі розрізуємо і дробимо себе і цілу енергію не звертаємо проти ворогів, а на братовбийчу боротьбу. Свою „велику свідомість" показуємо в тому, що творимо партії, які жеруться між собою як бішені собаки, на велику втіху ворогам, а на сміх усьому світови.

*

На устах „Усе за добро України", а в поганому серці одна тільки велика охота до власти, до незаслуженої слави, до оплесків бідної, незрячої товпи. Коли в одному гурті негоден вибитись на верх, давай валити усе, що придбали тяжким трудом попередники.

(Д. б.)

Цікава всячина

Бузьки вигибають.

Німецький учений природник оголошує дуже цікаві відомости про вигибання бузьків. Він переводив через ряд літ докладні досліди в области Лібен у Німеччині і він дослідив, що з кождим роком зменьшується скількість бузьків. В 1909 році було там ще 74 родини бузьків, в 1919 р., 39, а в 1927 р. вже тільки 22. На 50 громад Лібену було в 1900 р. лише шість сіл, в яких не було бузьків, а в 1927 р. таких громад було 32.

Тойсамий учений ствердив, що причиною зменшування числа бузьків є те, що господарі нищать бузячі гнізда, як і холодні весни через кільканайцять літ підряд, а вслід за тим недостача поживи і врешті досить велика неплодність бузьків. Бузьки поволи але постійно вигибають. Їх стає щораз менше в Німеччині. Ніхто ще не дослідив, чи се явище тільки там, чи воно загальне. Адже є цілі породи звірят і птиць, які вже вигинули

Найбільша вежа.

У Барцельоні, в Еспанії, будують тепер найбільшу вежу світа. Ся вежа має бути ціла із зеліза, висока на 400 метрів (дотепер найвисшою будівлею уважано вежу Айфля в Парижі, що має 300 метрів), а вага її виносити буде 12 міліонів кільоґрамів. Підставу тої вежі творять бетонові бльоки грубі на 20 метрів. Складатись буде та вежа із 7 величезних поверхів, а третій з них, положений на висоті 150 метрів, буде призначенийн а каварню. Се буде найвисше положена каварня на світі. На четвертому поверсі буде театр. Ще висше музей з памятками з історії Еспанії, а на шестому поверсі буде бібліотека. Семий, найвисший поверх буде мати наукову робітню для дослідів погоди і вітру. На самому вершку будуть величезні лямпи і стація радіо-надавча. Ціла вежа має бути прикрасою вистави світової, яка відбудеться в найблизших літах у Барцельоні, а про розміри її свідчить те, що найбільші американські будівлі ще її досі не пересягнуть.

Де найбільше телефонів?

Найбільше телефонів має місто Шікаґо. Стільки не має їх навіть ціла Франція! В Зл. Державах є 15 телефонів на 100 осів, а в Франції 1. Друге місце займає Канада. В Европі найбільше телефонів має Данія, відтак іде Швеція і Норвегія, Швайцарія, Німеччина, Голяндія, Англія, Бельгія, Люксембург і т. д.

Кости стародавньої потвори.

В громаді Монина Мала коло Ярослава в Галичині, господар Степан Зазуля, що має господарство в присілку Собітин, копаючи в полі й перекопавши доволі глибоко землю, найшов величанську кість, що безумовно походить з якогось допотопового звіра. Як здається, звір мусів бути потвором неаби якої величини, бо кість, що є останком якогось суставу, мабуть колінного, має 85 цм. обсягу. Таксамо великих розмірів є інші части кістяка, часть стегна має 53 цм., а горішнє передстегня 73 цм.

о. ВОЛОДИМИР ЯЦЕНКІВ

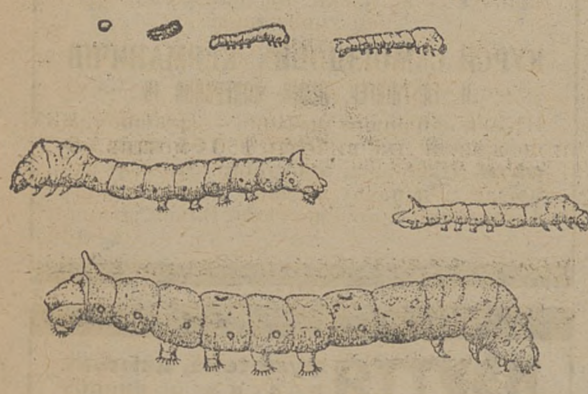
Нове жерело багатства

16. Послідний період життя гусениці.

Послідний період життя гусениці шовковика треває 7—10 днів. В тому часі гусениця доходить до 10 центиметрів довжини та розвиваються в неї шовкотворні желези, які наприкінці займають $^1/_3$ часть всього тіла гусениці. Гусениці в послідному періоді вимагають найбільшої опіки. Належить їх часто розділювати і добре кормити. Всі недуги шовковика проявляються щойно в тому періоді. Тому кожду нездорову гусеницю треба зараз нищити.

Пильно треба заховувати в годувальні рівномірне тепло та обережно провітрювати її.

При кінці тижня гусениці стають прозорі й набирають закраски жовтавої або зеленавої. Яка закраска гусениці — такої краски будуть опісля шовкові нитки в коконах. Гусениці перестають їсти й зачинають розлазитися, й шукають собі місце, сідало, щоби на ньому переобразитися в куклу, кокон. Сідала ті, приготовані заздалегідь даємо тепер гусеницям, щоби не розлазилися по цілій годувальні.

Гусениця шовковика у всіх пер одах свого життя.

Сідала ті робимо зі сухих галузок дерев, або твердих ростин, які втикаємо одну коло другої в рами полиці, на яких плекаються гусениці. Найкраще надаються до того галузки березм, дуба й густі галузки ріжних корчів. Галузки не можуть бути з колючками та не сміють бути із ростин, які видають сильний запах.

Вже при робленню полиць треба вивертіти в рамах дірочки, в які вкладаємо в послідним періоді годівлі призначені на сідала галузки. Крім того прикріпляємо в тім часі до полиць поперечні листви з понатиканими на них галузками. При великій годівлі уживається дорожші, зате вигіднійші листвові сідала. Робиться їх на подобу маленьких поличок у склепі з тонких, негладжених листов і прикріпляється їх здовж і поперек полиць. Однак тому, що потрібні до того листви не в кождого під рукою, тому, щоби на них не видавати грошей, можна спробувати з плотами з грубшого обтесаного в чотири грани пруття.

Однак виплітати треба рідко і так, щоби поздовжні прути творили з поперечками крату. Це тому, щоби між пруттям гусениці могли свобідно порушуватися й вигідно звиватися в кокони.

Користь із плотових та поличкових сідал така, що вигіднійше з них збирати звинені кокони. Також раз зроблені служити можуть через кілька літ.

Гусеницям належить дати достаточну кількість сідал, бо інакше буде їм тісно й по дві гусениці буде звивати один кокон. З таких подвійних коконів не дається добре розмотувати шовкова нитка. Тому ціна їх мала, й нерадо їх купують, через що непотрібна страта.

17. Звивання коконів.

Коли на полицях повставляємо сідала, гусениці розлазяться по них. Кожда вишукує собі догідне місце, чіпається сідала задними ніжками й випускає з отвору шовкотворних железів липку шовкову нитку. Нитку сю обмотує передними, властивими ніжками кругом свого тіла. При чому виконує головою й передом кадовба питомий собі рух. В той спосіб „пряде" гусениця час до часу відпочиваючи через три дні. За той час одна гусениця випряде й обмотає кругом себе 800 до 1400 метрів тоненької, шовкової нитки.

В одній партії всі гусениці забираються до звивання коконів протягом одного до двох днів. Коли яка гусениця спізниться, треба перенести її до молодшої партії.

Переписка Редакції.

П. Іван Татунчак, Альверня. Тішить нас Ваше зацікавлення шовківництвом. Воно справді велику користь зможе принести нашому селянству. Всі потрібні відомости про годівлю шовковика та плекання морви будуть вистарчаючо обговорені в господарській части Правди п. з. „Нове жерело багатства". Праця та вийде вже незабаром окремою, дешевою книжечкою і буде можна дістати її в Видавництві „Добра Книжка", Львів, вул. Содова 4. — „Сільський Господар" (Львів, вул. Зіморовича ч. 20) видає для своїх передплатників додаток п. з. „Шовківництво", а також і підручник про плекання шовковика. Польський підручник: Henryk Witaczek: „O hodowli jedwabników" можна дістати у Львові в польських книгарнях. Радимо вам однак держатися клича: „Свій до свого" і замовити підручник „Доброї Книжки", а покищо користати з відомостей, поміщуваних у „Правді".

Французький міністер у Відні

Дня 18. с. м. приїде до Відня французький міністер війни Пенлеве. Запросив його віденський „Союз ширення культури", щоби тут виголосив відчит. Пенлеве возьме участь в урядовім прийомі, зладженім у його честь австрійською владою. З приїзду французького міністра до Відня може вносити на деяку зміну тактики Франції в напрямі скріплення приязних взаємин з Австрією.

ДОПИСИ

ВЕЛИЧАВА РЕЛІГІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ НАД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ. В селі Нівpі над Збручем відбулась в днях від 23. вересня до 3. жовтня місія під проводом ОО. Редемптористів. Завдяки сприяючій погоді та ясним місячним ночам нарід тисячами горнувся на місійні проповіди. Нівpянська церков не в силі була помістити цеї величезної маси слухачів. Той майже всі науки мусіли відбуватись під голим небом, на просторім церковнім подвірю. Сповідальниці були цілими днями окружені тісним перстенем численних каянників, що нераз до 9—10 години вечером ждали від ранка натще на свою чергу.

Неділя, 30. вересня останесь незабутньою для Нівpи й цілої околиці. В той день величавий похід з місійним хрестом перейшов вулицями села й розвинувся на большевицькій границі, на березі Збруча. Люди з радянського села Ніверки повибігали з хат та стали громадитись на дорогах, приглядаючись небувалому явищу. Перед їх очима пересувався в найкращім порядку немов якийсь довжезний живий вінець: На переді вилискувались процесійні хрести та маяли ріжнобарвні хоругви, потім ішли шкільні діти зі своїми учителями, за ними в прекрасних народних строях спішили дівчата й жінки, а вкінці ступали довгі ряди молодців та господарів. Похід замикав дубовий місійний хрест, несений на бодьорих раменах молодців, в окруженню духовенства. Побожні пісні й молитви, що добуваючись з грудий 5-тисячної товпи, неслись далеко поза Збруч, немов говорили до тих безталанних закордонців: Глядіть братя, є ще християни на світі, не всі ще відцурались своєї церкви, свого хреста!

На слідуючий день, подібна релігійна маніфестація відбулась і в сусіднім селі Залучу, що відділене Збручем від радянського села такої самої назви.

Релігійне одушевлення народу змагалось з кожним днем, около півтретя сотки людий вступило в члени Братства Матери Божої Неустаючої Помочі, — часопис „Правда зискав 54 нових передплатників.

Вкінці прийшла середа, 3. жовтня, день відїзду місіонарів. Народови тяжко було розлучитись з ними. О 2 годині досвіта вже ціла Нівpа була на ногах. По Службі Божій, коли місіонарі всіли на віз вкритий цвітами, ціле село пустилось йти за ними. Так повстав третій величавий похід: Процесія, кінна бандерія, хор, а за ними сотки народу йшли, а радше бігли за місіонарами майже 6 кільометрів аж до залізничої стації в Гермаківці. З трудом передістались місіонарі до потягу крізь величезну товпу, що зі всіх сторін тиснулась, щоб розпращатися з ними. Як лиш потяг рушив, посипався на них дощ цвітів, а грімке „Многая Літа" було послідним виразом вдячности й любови народу для своїх місіонарів.

Учасник.

Від Рідної Школи

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

СПІШИ ПІД ПРАПОР „РІДНОЇ ШКОЛИ“!

Бо рідна школа — се основа життя й розвитку народу та мостить шлях до щастя й самостійности. Річ ясна, що в чиїх руках школа — в того руках і майбутність народа.

За Австрії мали ми 3662 українських народніх шкіл. З того, по даним урядової польської статистики остало в 1927/8 році ледве 774 т. зв. українських шкіл, а решту біля 3.000 українських державних шкіл перемінено на польські і т. зв. утраквістичні (двомовні) — на ділі таксамо польські. Українське учительство частинно усунено з посад, частинно попереношувано в польські области. Українських учит. кандидатів не приймається до служби. Такий стан не сміє довше тревати. Тому „Рідна Школа“ веде боротьбу за відзискання страчених українських державних шкіл, за створення всіх типів українських шкіл відповідно до числа і потреб української нації та за українське учительство.

„Рідна Школа“ удержує громадським коштом 45 народніх шкіл, 10 ґімназій, 5 учит. семінарій, 23 захоронки й діточі садки, 8 фахових шкіл, 4 постійні ремісничі курси, 7 бурс; уладжує ріжнородні курси фахові й освітні для неграмотних і українознавства. Понад 10.000 дітей, з того понад 9.000 самих селянських і робітничих дітей. Отже „Рідна Школа“ служить майже виключно селянам і робітникам. — В „Рідній Школі“ є запятих 550 учителів. Крім того „Рідна Школа“ видає шкільні книжки з области українознавства як: підручники й оповідання з історії й ґеографії України та літературні твори, — ріжні повісти й видавництва для дітей і старших і т. п.

З тих всіх причин „Рідна Школа“ потребує постійної, правильної помочи від кожного Українця й Українки. Як се перевести, подамо на другий раз. — *Головна Управа „Рідної Школи“, Львів, Ринок ч. 10.*

НОВИНКИ

Знову вибух ґранати. В Винявці, пов. Теребовельського, 25-літній Гаврило Жук знайшов гарматне стрільно й став його розбирати. Наслідком того стрільно вибухло, а розірвані кусні заліза вдарили його в чоло та вирвали кусень черепа. Нещасний згинув на місці.

— Пожежа млинів. На днях згорів в Домбю під Краковом великий фабричний млин Васерберґа й Ратайха. Шкода виносить сто тисяч долярів.

— Спритна штука. В Станиславові арештовано спритного львівського обманця Тайхмана. Обманець цей пустив у Станиславові вістку про смерть презеса польського Стрілецького Союза, Шмаля, будьто би той помер у станиславівськім шпиталі. Опісля у місцевого польського пароха замовив парадний похорон для помершого достойника. Також позамовляв караван, домовину, вінці, залізничий ваґон—для перевезення покійника до Львова. Замовив в ресторані обід на 120 похоронних гостий, а в готелі нічліг для них. Одним словом заалярмував усих поляків зі Станиславова. При тім всюди, де робив замовлення, „не ставало йому грошей“ на ріжні звязані з похороном орудки і всюди „позичив“ по троха. Тимчасом виявилося, що Шмаль живий і здоровий сидить собі у Львові. Тайхмана арештовано в хвилі, коли в маляря, в якого замовив ленти до вінців, хотів позичити трохи готівки.

Злочинна робота. Зі Снятина повідомляють, що в віддалі 3 кільометрів від міста хтось знищив водопроводні збірники. З тої причини Снятин лишився без води. Відносні власти підняли доходження в ціли відкриття злочинців, та видали приказ негайно направити ушкоджені збірники.

Гадина в ліжку. З природничої досвідної станиці в Вильні втекла гадина. Довший час не могли знайти її та й забули за неї. Та ось оноді в хаті Василевських, що стоїть поблизу станиці, мала дитина сіла підчас забави на ліжко. Нараз побачила на покривалі звинену в клубок гадюку. Перелякана закликала маму. Мати втекла з дитиною до сусідів, а гадина десь скрилася. Господарі шукали за нею, та не знайшли. Щойно в ночі серед темряви виповзла зі своєї схованки та стала сичати. Засвітили світло й побачили тоді півметрову гадину, як лізла на ліжко. Тоді Василевському вдалося вбити гадину палицею.

Ціни збіжа. Пшениця двірська 45·50 46·50 пшениця селянська 44·00—45·00, жито галицьке 35·00—35·50, ячмінь галицький броварняний 35·50—36·50, ячмінь на мливо 27 75—28·75, ячмінь пастівний 35·50 36·25, овес галицький 31 50—32·50, кукурудза румунська 44·00—44·50. бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля колірова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00 65·00, горох пів-Вікторія 53·00—63·00, горох пільний 42·00—44·00, бобик 33·00—34·50, мішанка пастівна в зерні 00 00—00 00, вика 34·25—34·50, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 5·00—5·25, гречка 31·75—32·75, льон 64 00—65·00, лубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 72·00 74·00, мука пшенична 50 проц. 83·00 84·00, мука пшенична 50 проц 71·00—72·00, мука житна 65 проц 53·00—54·00, ґрисік кукурудзяний 67·00 70·00, мука кукурудзяна 49·00 51·00, отруби житні 23·00—23·50, отруби пшеничні 23·00—23·50, крупи гречані 73·50 75·50, пшоно 73 00 75·50, крупи ячмінні 47·00—49·50, пенцак 47·00 49 00 просо краєво 38 00—39·00, макухи льняні 49·00—50 00, конюшина краєва 220·00—250·00, мак синій 125·00—135·00, мак сивий 95 00 105·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1 68 1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42.

В ШКОЛІ.

Учитель: Скажи мені, Гершку кілько візьме твій тато за 100 ринських по 5 процент за рік.

Гершко: 200 ринських!

Учитель: Встидайся, ти Жид а рахувати не знаеш.

Гершко: Рахувати не знаю, але я знаю свого тата.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький

З друкарні Вид. Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.